

Przystanek historia

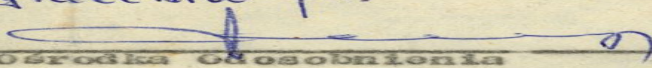
<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/stan-wojenny/104656,Pamiatki-Franciszka-Raese-z-internowania-w-czasie-stanu-wojennego.html>

Ośrodek Odosobnienia Zabrze dnia 17.11 1982 r. 13
w Zabrze

ŚWIADECTWO ZWOLNIENIA INTERNOWANEGO

Ob. RAESE FRANCISZEK s. Jana
Urodz. 31.08.1952 w Nakło
ostatnio zam. w Tychy ul. Kwarcikiego 34/29
Legitymujący się dow. osob. nr RA 3056093
Osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Zabrze
dn. 30.08.82 na mocy decyzji nr 512/V-1 z dn. 30.08.82
Komendanta Wojewódzkiego Milicji Obywatelskiej
w Katowicach został zwolniony w dn. 17.11.1982

W/wym. obowiązany jest przedstawić się w Komendzie wojewódzkiej MO w w mieście zamieszkania najpóźniej do dnia 18.11.1982 r. po wyliczeniu 4.

Komendant Ośrodka Odosobnienia
w Zabrze

 w Zabrze

Przy zwolnieniu z Ośrodka Odosobnienia wypłacono z depozytu sz. 48,70 szownie sz. cztery
zjedemkiszigt osiem etatych i zjedemkiszigt gr.

Świadectwo zwolnienia internowanego z 17 listopada 1982 r.

ARTYKUŁ

Pamiętki Franciszka Raese z internowania w czasie stanu wojennego

OKRES HISTORYCZNY

(1980-1990) Epoka Solidarności

Autor: RADOSŁAW KUREK 13.12.2023

Wśród materiałów zgromadzonych w ramach projektu Archiwum Pełne Pamięci znajdują się m.in. pamiętki z okresu stanu wojennego. Jedne z najciekawszych przekazał Archiwum IPN w Krakowie w 2019 r. Franciszek Raese, działacz

śląsko-dąbrowskiej „Solidarności”, który w 1982 r. został internowany w Zabrze-Zaborzu.

Franciszek Raese (ur. 1952 r.) działał w Komitecie Założycielskim NSZZ „Solidarność” Fabryki Samochodów Małolitrażowych w Tychach. Po wyodrębnieniu się w tym mieście nowego centrum związkowego wybrany został członkiem prezydium Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w Tychach.

Działalność w MKZ

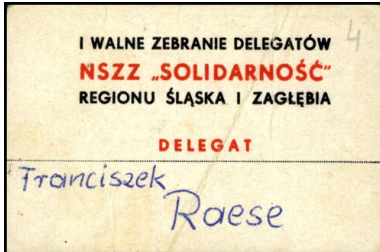
Kazimiera Głogowska-Gosz, która była aktywnie zaangażowana w powstanie tyskiego MKZ-tu, wspominała po latach, że:

„MKZ w Tychach skupiało ludzi bardzo czynnych, ofiarnych, dynamicznie działających”.

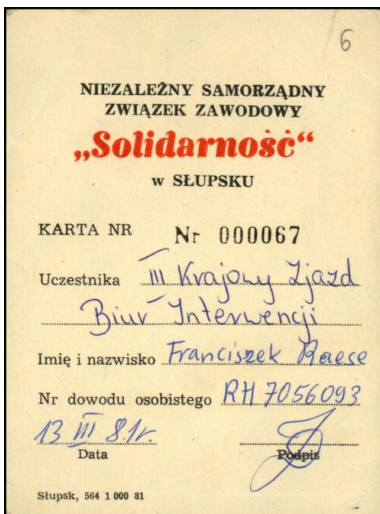
Na przełomie 1980 i 1981 roku Franciszek Raese kierował pracami niezwykle aktywnej sekcji interwencyjnej MKZ Tychy. Oprócz spraw pracowniczych i związkowych zajmowała się ona wyjaśnianiem przypadków nadużyć, spekulacji i nieprawidłowości w życiu publicznym. Jej przedstawiciele brali także czynny udział w pracach Miejskiego Komitetu Kontroli Społecznej, który przede wszystkim zajmował się demaskowaniem nieprawidłowości w miejscowym handlu¹.

PRZEPUSTKA STAŁA NR 2.....	
Zdjęcie	Nazwisko i imię Franciszek RAESE
	Stanowisko ZAKŁADOWA KOMISJA ZAŁOŻYCÓW -LSKA NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"
Zd	Wydział WM
3 Miejsce zamieszkania Ważne do dnia 31 XII 1980 -27-	
Data, podpis RAESE F elacch Wanda Kłusniak	

**Przepustka FSM w Tychach
wystawiona na członka Komitetu
Założycielskiego NSZZ
„Solidarność” Franciszka Raese**

**Karta delegata na I Walne
Zebranie Delegatów NSZZ
„Solidarność” Regionu Śląska i
Zagłębia**

**Karta uczestnika III Krajowego
Zjazdu Biur Interwencji NSZZ
„Solidarność” w Słupsku z 13
marca 1981 r.**

Z tego okresu wśród materiałów przekazanych do krakowskiego oddziału IPN znajdziemy m.in. przepustkę

FSM w Tychach, wystawioną na członka Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” Franciszka Raese czy też wystawioną na jego nazwisko kartę delegata na I Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Śląska i Zagłębia. Uwagę zwraca również karta uczestnika III Krajowego Zjazdu Biur Interwencji NSZZ „Solidarność” w Słupsku z 13 marca 1981 r.

Internowanie

W nocy z 12 na 13 grudnia 1981 r. do siedziby NSZZ „Solidarność” w Tychach wdarło się ZOMO, a wielu działaczy związkowych związanych z FSM wkrótce zostało internowanych (m.in. Leszek Waliszewski, Andrzej Służalec).

30 sierpnia 1982 r. komendant wojewódzki MO w Katowicach wydał decyzję nr 512/v-1 o internowaniu Franciszka Raese. W uzasadnieniu wskazywano, że: „pozostając na wolności nie przestrzega obowiązującego dekretu o stanie wojennym” przez co zagraża „bezpieczeństwu państwa i porządkowi publicznemu”. Postanowiono umieścić go w ośrodku odosobnienia dla internowanych w Zabrze-Zaborzu, funkcjonującym w obiektach zakładu karnego przy ul. Pawła Janika. Był to jeden z najdłużej działających ośrodków tego rodzaju, w którym zamknięto ogółem ponad 800 osób².

7

512/v-1
KOMENDA WOJEWÓDZKA
MIASTO KATOWICE
POLSKA
27 L. d.

DECYZJA NR 512/v-1
o internowaniu

Uzasadzenie, na podstawie za wiadomości otrzymanych

Interesant o imię RAESE Franciszek

imię i nazwisko Jan Słopiś

data i miejsce urodzenia 31.08.1952, Katowice

zamieszkanie i miejsce pracy Tychy, ul. Kłobucka 33/35, ul. W. N. Kłobucka 11/12

przebieg choroby nie wykazano

na podstawie art. 42 dekretu z dnia 17.12.1981 o stanie bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego w czasie obrotowania stanu wojennego

postanawia się:

- internować ob. RAESE Franciszek
- umieścić go w ośrodku odosobnienia w Zabrze-Zaborzu
- wykonanie decyzji skierować funkc. KŁONO

KOMENDANT WOJEWÓDZKI MO

Katowice, dnia 30.8.1982 r.

Decyzja nr 512/v-1 o internowaniu Franciszka Raese z 30 sierpnia 1982 r.

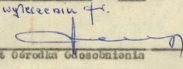
13

Świadek Odesobnienia Zabrze data 11.11 1982 r.
w Zabrze

ASPIRANT OCHRONY
PUBLICZNEJ
ŚWIADECTWO

Ob. RAESE FRANCISZEK o. Jan
Urodz. 31.08.1952 r. w Nakło
Ostatnio zam. w Tychy ul. Kwakiego 34/39
Legitymujący się dow. osob. nr RA 1056093
Osadzony w Ośrodku Odesobnienia w Zabrze
dn. 30.08.82 na mocy decyzji nr 5121/V z dn. 30.08.82
Komandanta Wojewódzkiego Biura Obywatelskiego
w Kabowicach został zwolniony w dn. 17.11.1982

W tym obowiązany jest przedstawić się w Komendzie
wojewódzkiej MO w W mieście zamieszkania
najpóźniej do dnia 18.11 1982 r.
po wytrześciu t.

Komendant Ośrodka Odesobnienia
w Zabrze

Przy zwolnieniu z Ośrodka Odesobnienia wypłacono
z depozytu sz. 48,10 słownie sz. czterydzieciąt osiem złotych i dziesięć gr
Przedkwaterunek ośmiu złotych i dziesięć gr

**Świadek zwolnienia
internowanego z 17 listopada
1982 r.**

Warunki w zabrzańskim ośrodku były uciążliwe głównie ze względu na panującą w nim niską temperaturę, dużą wilgotność i częsty brak bieżącej wody w umywalniach. W związku z tym osadzone w nim osoby często się przeziębiały. Internowani stosunkowo szybko wywalczyli sobie złagodzenie regulaminowych obostrzeń. W rezultacie możliwe stało się organizowanie wieczornych apeli, prowadzenie zajęć kulturalnych, edukacyjnych, sportowych, a także inne formy aktywności.

Materialne pamiątki po tego rodzaju działalności stanowią najciekawszą część daru Franciszka Raese. Jest wśród nich wykonany ręcznie proporczyk, którego bogata symbolika nawiązuje zarówno do samego faktu uwięzienia (motywy drutu kolczastego), jak i do najważniejszych wartości towarzyszących internowanym w tym trudnym czasie (wizerunek orła w koronie oraz Matki Boskiej). Znalazło się także miejsce na podpisy dziesięciu internowanych, m.in. Tadeusza Banacha z FSM w Tychach, Czesława Sławka z KWK „Jastrzębie”, czy Franciszka Bugno z tyskiego ZREMB-u. Warto również zwrócić uwagę na materiałową plaketkę z logotypem „Solidarności” oraz wizerunkiem orłem w koronie, a także na kartę stanowiącą wewnętrzny dowód osadzenia w ośrodku w Zabrze-Zaborzu.

Franciszek Raese odzyskał wolność niespełna miesiąc przed likwidacją zabrzańskiego ośrodka, 17 listopada 1982 r.

Proporczyk wykonany podczas internowania w ośrodku odosobnienia w Zabrze-Zaborzu

Materiałowa plakietka internowanego Franciszka Raese

Karta internowanego w Zabrze- Zaborzu

¹ Więcej o historii MKZ NSZZ „Solidarność” w Tychach zob.: T. Kurpierz, J. Neja, „Solidarność” śląsko-dąbrowska 1980-1981. Szkic do monografii i dokumenty własne, Katowice 2012.

² Zob.: A. Sznajder, Ośrodek Odosobnienia w Zabrze-Zaborzu.

COFNIJ SIĘ